

ВАРВ'ЯНСЬКИЙ Станіслав Михайлович (28.08.1937, с. Демидівка Решетилівського району Полтавської області – 02.04.2017, м. Полтава) – український вчений, філософ, фахівець у галузі філософії науки і техніки. Доктор філософських наук (2000), професор (2003).

Народився 28 серпня 1937 року в селі Демидівка Решетилівського району Полтавської області в сім'ї учителів. В 1954 р. закінчив середню школу в селі Лазірки Лазірівського району (нині Оржицький район). В 1956–1958 рр. працював на цілинних землях Казахстану механізатором у радгоспі «Колос» Тарановського району Кустанайської області. 1958–1961 рр. – пройшов строкову військову службу (артилерійський полк танкової дивізії в м. Советськ Калінінградської області). З 1961 по 1966 рр. – студент географічного факультету Казахського державного університету імені С. М. Кірова. В 1967 р. вступив до аспірантури на кафедру філософії Алма-Атинського інституту народного господарства. В 1970 р. захистив кандидатську дисертацію «Проблеми єдності гідробіосфери». У цьому ж році розпочав роботу на кафедрі марксизму-ленінізму Павлоградського педагогічного інституту (спочатку старшим викладачем, а згодом завідувачем кафедри). В 1973 р. С. М. Варв'янський отримав вчене звання доцента. З травня 1983 р. і до вересня 2015 р. працював викладачем у Полтавському університеті економіки і торгівлі. В 1983–1984 рр. – був завідувачем кафедри філософії та наукового комунізму. У жовтні 1999 р. захистив докторську дисертацію по темі «Філософські і етико-гуманітарні аспекти екологічної проблеми». За роки роботи на кафедрі філософії та політології в Полтавському кооперативному інституті, а пізніше в Полтавському університеті споживчої кооперації України (ПУСКУ) та Полтавському університеті економіки і торгівлі (ПУЕТ) був членом вченої Ради цього ВНЗ, замісником секретаря парткому, працював позаштатним лектором товариства «Знання», виступав на соціально-політичні та краєзнавчі теми на обласному радіо і телебаченні, друкувався в газетах «Зоря Полтавщини», «Комсомолец Полтавщини» та ін. В 2003 р. С. М. Варв'янському присвоєно вчене звання професора. У 1982 р. за сумлінну працю нагороджений медаллю «За трудову доблесть», а в 1987 р. медаллю «Ветеран праці».

Наукова діяльність. Автор понад 100 наукових публікацій українською, російською, казахською, німецькою, уйгурською мовами. Основний напрям наукових досліджень вченого – філософські проблеми природознавства, проблеми сучасної екологічної кризи і майбутнього цивілізації.

Окрім науково-педагогічної діяльності професор С. М. Варв'янський вів і пропагував активний і здоровий спосіб життя. Улюбленою справою всього життя для нього став волейбол, яким почав займатися ще зі студентських років. Він отримав різноманітні нагороди на міських, всеукраїнських і міжнародних змаганнях. У травні 2012 року С. М. Варв'янський на відкритому чемпіонаті світу з волейболу в Тампере (Фінляндія) у складі збірної [України](#) став бронзовим призером серед [волейбольних](#) команд ветеранів (у віковій групі 70 років і старші).

Література: Пр. Варвянский С. М. Проблема единства биогеносферы: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата философских наук / Казахский государственный университет им. С. М. Кирова. – Алма-Ата: [б. и.], 1970. – 23 с.; Варвянский С. М. Общество и окружающая среда. – Алма-Ата: Казахстан, 1981. – 64 с.; Варвянский С. М. Человек и современный экологический кризис. – Москва: Логос, 1997. – 157 с.; Варв'янський С. М. Екологічна проблема: філософські і етико-гуманістичні аспекти / автореферат дисертації на здобуття вченого ступеня доктора філософських наук. – Київ: Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди, 1999. – 32 с.; Варв'янський С. М. Світоглядні аспекти сучасної екологічної проблеми // Актуальні проблеми філософії та соціології Науково-практичний журнал Національного університету «Одеська юридична академія». Випуск 1. – Одеса, 2014. – С. 45–48.

Балакірева Р. С. Варв'янський Станіслав Михайлович / Р. С. Балакірева // Енциклопедія Сучасної України. – К., 2005. – Т. 4. – С. 77; Зуєнко М. О. До 70-річчя доктора філософських наук Станіслава Михайловича Варв'янського / М. О. Зуєнко. – Полтава: РВЦ ПУСКУ, 2007. – 67 с.

Мовчан М. М., кандидат філософських наук,
доцент кафедри педагогіки та суспільних наук
Полтавського університету економіки і торгівлі